

Sygn. akt II CSK 526/16

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku C. Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.
przy uczestnictwie A. Spółki Akcyjnej z siedzibą w P.
o wpis zakazu zbywania i obciążania nieruchomości i ostrzeżenia
o toczącym się postępowaniu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 lutego 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 28 grudnia 2015 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), a obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestnik powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) na tle wykładni art. 626⁹ k.p.c. w zw. z art. 626⁸ § 2 k.p.c., które sformułował w formie pytania: jaki jest zakres kognicji sądu wieczystoksięgowego w zakresie badania treści dokumentów dołączonych do wniosku o wpis w księdze wieczystej, a w szczególności, czy sąd wieczystoksięgowy w oparciu o postanowienie o zabezpieczeniu roszczeń, którego prawomocność nie została poświadczona władny jest dokonać wpisu w dziale III księgi wieczystej zakazu zbywania i obciążania nieruchomości, czy też sąd winien taki wniosek oddalić?

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 (nie publ.), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia

konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Zagadnienie sformułowane przez skarżącego nie ma cech, o jakich mowa wyżej. Zakres kognicji sądu wieczystoksięgowego był wielokrotnie wyjaśniany przez Sąd Najwyższy. W postanowieniu z 12 września 2014 r., I CSK 631/13 (nie publ.), Sąd Najwyższy wyjaśnił nadto, że jeśli podstawą wpisu jest orzeczenie sądowe, to sąd wieczystoksięgowy nie może badać merytorycznej zasadności tego orzeczenia, bada jedynie, czy zawiera ono wszystkie dane konieczne do dokonania wpisu, czy jest prawomocne i czy z przyczyn technicznych nadaje się do wpisu.

W niniejszej sprawie postawą wpisu było orzeczenie sądowe wydane w postępowaniu zabezpieczającym. Postanowienia zapadające w takim postępowaniu są skuteczne i wykonalne na zasadach określonych w art. 360 k.p.c., a zatem uzyskanie przez nie tych atrybutów jest niezależne od prawomocności. Teza ta znajduje potwierdzenie w art. 742 § 3 k.p.c., który wprowadza wyjątek od przytoczonej wyżej reguły. Postanowienia o zabezpieczeniu, których wykonanie polega na dokonaniu stosownego wpisu w księdze wieczystej (por. sposoby zabezpieczenia przewidziane w art. 747 pkt 2 i 3 oraz art. 755 § 1 pkt 2 k.p.c.) stanowią podstawę wpisu w księdze wieczystej po zaopatrzeniu ich we wzmiankę o wykonalności (art. 743 § 2 k.p.c.), a prawomocność postanowienia nie jest przesłanką jej naniesienia, tak samo jak nie jest przesłanką wykonania postanowienia w postępowaniu wieczystoksięgowym.

Skarżący powołał się też na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej z tej przyczyny, że dokument, w oparciu o który dokonany został wpis nie zawierał stwierdzenia prawomocności.

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego postanowienia nie pozwala stwierdzić, żeby spełnione zostały przesłanki, na które powołuje się skarżący. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wiąże się z ewidentną i widoczną już na pierwszy rzut oka wadliwością zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, nie publ. oraz z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie powołał się na tego rodzaju wadliwość zaskarżonego orzeczenia ani tego rodzaju wadliwość postępowania przeprowadzonego przed Sądem drugiej instancji. Trzeba przy tym podkreślić, że argumentacja skarżącego o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nawiązuje do tego samego problemu, któremu skarżący nadał cechy zagadnienia prawnego wymagającego rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Taka motywacja wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest dotknięta sprzecznością logiczną, gdyż nie sposób jest pewnego sposobu wykładni przepisu prawa uważać zarazem za problematyczny w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., i oczywiście wadliwy, co uzasadniałoby odwoływanie się do podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw

I.n